

วงจรชีวิตของผึ้งพันธุ์

การเจริญเติบโตแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

- **ระยะไข่** ฝั้่งนางพญาถ้าต้องการวางไข่เพศเมียจะนำน้ำเชื้อของผึ้งตัวผู้ออกมาผสมกับไข่ ถ้าเป็นเพศผู้ก็ไม่ปล่อยน้ำเชื้อ ไข่ยาวประมาณ 0.5 ซม. หัวท้ายมน โคนงอเล็กน้อย
- **ระยะหนอน** เมื่อไข่ได้ 3 วัน จะฟักออกมาเป็นตัวหนอนขนาดเล็ก สีขาว นอนลอยอยู่บนอาหารที่กินตลอดช่วง มีการลอกคราบทั้งหมด 5 ครั้ง
- **ระยะดักแด้** ดักแด้ในระยะแรกจะมีสีขาว เมื่อมีอายุมากขึ้นจะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล
- **ระยะตัวเต็มวัย** เมื่อดักแด้โตเต็มที่ก็จะใช้กรามกัดไข่ฝั้่งที่ปิดตลอดช่วงออกมาเป็นตัวเต็มวัย

วรรณะของผึ้งพันธุ์

วรรณะของผึ้ง แบ่งออกเป็น 3 วรรณะคือ

ฝั้่งนางพญา (The Queen) เกิดจากไข่ที่ได้รับการผสมกับเชื้อตัวผู้ และได้รับอาหารพิเศษจากฝั้่งงาน มีขนาดใหญ่ และมีลำตัวยาวกว่าฝั้่งตัวผู้และฝั้่งงาน ปีกของฝั้่งนางพญาจะมีขนาดสั้น มีเหล็กในไว้ต่อสู้กับนางพญาตัวอื่นเท่านั้น ไม่มีการออกหาอาหาร ไม่มีที่เก็บละอองเกสร และไม่มีต่อมผลิตไข่ฝั้่ง ฝั้่งนางพญามีหน้าที่ผสมพันธุ์ วางไข่ และควบคุมสังคมฝั้่งให้อยู่ในสภาพปกติ

ฝั้่งงาน (The Worker) ฝั้่งงานเป็นฝั้่งที่มีขนาดเล็กที่สุดภายในรังฝั้่ง ปริมาณมากที่สุด เกิดจากไข่ที่ได้รับการผสมกับเชื้อตัวผู้ ฝั้่งงานเป็นเพศเมียเหมือนฝั้่งนางพญา แต่เป็นเพศเมียที่ไม่สมบูรณ์ ส่วนของรังไข่จะมีขนาดเล็กไม่สามารถสร้างไข่ได้ ยกเว้นในกรณีที่รังฝั้่งนี้เกิดขาดนางพญา ไข่ที่เป็นฝั้่งตัวผู้ มีต่อมไข่ฝั้่ง ตะกร้อ เก็บเกสร ต่อมกลืน และเหล็กใน ฝั้่งงานมีหน้าที่ทำความสะอาดรัง ให้อาหารตัวอ่อน ซ่อมแซมรัง ป้องกันรัง และหาน้ำหวาน (Nectar) เกสร (Pollen) น้ำ (Water) และยางไม้ (Propolis)

ฝั้่งตัวผู้ (The Drone) เกิดจากไข่ที่ไม่ได้ผสมกับน้ำเชื้อตัวผู้ มีขนาดใหญ่และตัวอ้วนกว่าฝั้่งนางพญา และฝั้่งงาน ฝั้่งตัวผู้จะไม่มีเหล็กใน ลิ่นจะสั้นมาก คอยรับอาหารจากฝั้่งงาน หรือดูดกินน้ำหวานจากที่เก็บไว้ในรวงเท่านั้น ไม่ออกไปหาอาหารนอกรัง ไม่มีที่เก็บละอองเกสร มีหน้าที่ผสมพันธุ์ หลังจากผสมพันธุ์เสร็จ ฝั้่งตัวผู้จะตกลงมาตายโดยอวัยวะสืบพันธุ์ติดคาอยู่ที่ฝั้่งนางพญา

ภาพที่ 1 : แสดงวรรณะของผึ้งพันธุ์